

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง“การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

๑. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๒. เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๔. เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๗,๘๒๓ คน สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๔ คน การกำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (R.V.Krejcie & Morgan) ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๗ คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่า (f-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ในส่วนของข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงถึงปัญหา

อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) สาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบวกค้างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔ มีอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖ มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๘

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังรายละเอียดดังนี้

๑. ด้านฉันทะ พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านฉันทะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๓$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า อสม. มีความพึงพอใจในหน้าที่ ที่รับผิดชอบด้วยความยินดี อสม.พร้อมให้คำปรึกษาผู้รับบริการด้วยความเต็มใจ อสม.มีใจรักในการทำงานให้สำเร็จลงได้ด้วยดี และ อสม.มีความพร้อมให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพตลอดเวลา อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒. ด้านวิริยะ พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านวิริยะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๔$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า อสม. มีความพากเพียรในหน้าที่ที่ทำให้แก่ผู้รับบริการด้วยความขยัน อสม.มีความพร้อมเสมอในการทำ

หน้าที่ของตนเองตลอดเวลา อสม.ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จอยู่เสมอ และ อสม.ประชุมปรึกษาเพื่อหาข้อผิดพลาดในหน้าที่อยู่ตลอดเวลา อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓. ด้านจิตตะ พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านจิตตะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า อสม.มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่โดยตั้งใจทำงานด้วยจิตอาสา อสม.เอาใจใส่ต่อผู้รับบริการด้วยดีสม่ำเสมอ อสม.ใส่ใจในหน้าที่ประสานงานร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานด้วยดีสม่ำเสมอ และ อสม.มีความซื่อตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่สม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔. ด้านวิมังสา พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านวิมังสา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า อสม.รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการตลอดเวลา อสม.ติดตามการทำงานที่ได้รับมอบหมายพร้อมเพื่อนร่วมงานตลอดเวลา อสม.ปรับปรุงวิธีการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสม่ำเสมอ และ อสม.ติดตามข้อมูลข่าวสารจากการทำงานที่ผ่านมาสม่ำเสมออยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขต

เทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านฉันทะ

ปัญหา

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านฉันทะ เกี่ยวกับชาวบ้านบางกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรไม่ค่อยให้ความเชื่อมั่น

ในการปฏิบัติงานของ อสม. มากที่สุด รองลงมาเป็นผลตอบแทนให้กับ อสม. น้อยเกินไปทำให้ขาดขวัญและกำลังใจ ความพร้อมในการช่วยเหลือประชาชน อสม.ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติงานในวันธรรมดาทำให้เกิดความยุ่งยาก เพราะต้องไปทำงานรับจ้างรายวัน และไม่ได้รับการเอาใจใส่จากหน่วยงานของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านฉันทะ เกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่นควรกระตุ้นชาวบ้านให้ความร่วมมือกับ อสม. ในการทำงาน และให้ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของ อสม. มากที่สุด รองลงมาเป็นการเพิ่มค่าตอบแทนที่สูงหน่อยให้ อสม. ได้มีขวัญและกำลังใจ ควรมีการเตรียมความพร้อมให้ อสม. ในการช่วยเหลือประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติ อสม. ให้ยอมรับในการเปลี่ยนแปลง จัดให้มีการปฏิบัติงานในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ และหน่วยงานของท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการทำงานของ อสม.

๒. ด้านวิริยะ

ปัญหา

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านวิริยะ เกี่ยวกับอสม.ยังทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็นยังเกิดข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่มาก มากที่สุด รองลงมาเป็น อสม.บางคนยังไม่มีความพร้อมในการที่จะเข้ามาทำงานเพื่อรับใช้ประชาชน อสม.ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพี่น้องประชาชนด้วยจิตอาสา ยังมีการเรียกรับผลประโยชน์ และน้อยที่สุดเป็นปัญหาเกี่ยวกับ อสม.มีเวลาในการทำงานไม่เต็มที่

ข้อเสนอแนะ

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านวิริยะ เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการอบรมให้กับ อสม.ในเรื่องของขอบข่ายงานที่ต้องรับผิดชอบ การปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง มากที่สุด รองลงมาเป็นควรมีการคัดเลือก อสม.ที่พร้อมจะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ และน้อยที่สุดเสนอแนะว่าควรจัดระบบการทำงานของ อสม.แต่ละท้องที่ให้ลงตัวทั้งเรื่องของการทำงานเพื่อส่วนรวมและเรื่องส่วนตัว

๓. ด้านจิตตะ

ปัญหา

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านจิตตะ เกี่ยวกับ อสม.ขาดความเอาใจใส่ต่อผู้รับบริการ มากที่สุด และน้อยที่สุด เป็นปัญหาเกี่ยวกับประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสุขภาพของตนเองและไม่ให้ความร่วมมือกับ อสม.เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านจิตตะ เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามและกำกับดูแลการทำงานของ อสม. โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของผู้รับบริการมากที่สุด และน้อยที่สุดเสนอแนะว่าหน่วยงานของรัฐควรให้ความรู้แก่ประชาชนโดยให้เห็นความสำคัญของ อสม.ในการทำงาน

๔. ด้านวิมังสา

ปัญหา

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านวิมังสา เกี่ยวกับประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือกับ อสม.เท่าที่ควรมากที่สุด รองลงมาเป็น อสม.บางท่านยังขาดการรับฟังปัญหาของประชาชน ประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยเชื่อมั่นในการทำงานของ อสม. และน้อยที่สุดเป็นปัญหาเกี่ยวกับเวลาทำงานของ อสม.มีน้อยและงานเยอะจึงค่อนข้างจะไม่มีเวลาประเมินการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านวิมังสา เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้แก่ประชาชนในการปฏิบัติงานของ อสม. เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันมากที่สุด รองลงมาเป็นจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ อสม.ในการรับฟังปัญหาจากประชาชนเพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน จัดให้มีการอบรมเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และน้อยที่สุดเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการประเมินการทำงานของ อสม.

๕.๑.๕ แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยผสมผสานอย่างเท่าเทียม (Mixed Methods) ซึ่งการวิจัยคุณภavnนั้นเป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) จำนวน ๙ รูป/คน ผลการวิจัยสามารถอภิปรายสรุปได้ดังนี้

๑. แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านฉันทะ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ อสาสมัครสาธารณสุขชุมชนต้องมีความตั้งใจ มีใจรักในงาน พอใจที่จะทำงาน เกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานจะทำให้การดำเนินงานสาธารณสุขประสบผลสำเร็จ

๒. แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านวิริยะ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ อสาสมัครสาธารณสุขต้องมีความขยันหมั่นเพียรเป็นอย่างมาก โดยไม่หวังค่าตอบแทนและต้องมีความอดทนงานจึงจะสำเร็จ อสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ทอดทิ้ง แม้ได้ค่าตอบแทนมาน้อยนิด ซึ่งหมายความว่าทุกคนมีจิตอาสาอย่างแท้จริง นอกจากจะมีความเพียร ความตั้งใจแล้วต้องอาศัยความพยายามของตัวอสาสมัครสาธารณสุขเองจึงจะทำให้งานสำเร็จ

๓. แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านจิตตะ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ อสาสมัครสาธารณสุขชุมชนควรมีการปฏิบัติงานอย่างเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ทุกวันนี้อสาสมัครสาธารณสุขที่ทำงานไม่ได้คิดถึงค่าตอบแทนแต่ตั้งใจทำงานปฏิบัติหน้าที่และอบรมหาความรู้เพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านวิมังสา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ อสาสมัครสาธารณสุขควรทำงานโดยใช้สติ คิดพิจารณาวางแผน คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงเพื่อ

จัดการดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรตรวจสอบข้อดีข้อเสีย ข้อบกพร่อง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคและหาวิธีแก้ไขอย่างมีเหตุผล

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาสาสมัครสาธารณสุขได้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นความสำคัญที่ภาระงานของอาสาสมัครสาธารณสุขนั้นจะส่งเสริมสุขภาพที่ดีในเบื้องต้นให้กับประชาชนในชุมชน การปฏิบัติงานจึงต้องมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลอันเป็นความมีสุขภาพที่ดีในที่สุด และเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่ได้ มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

๑. จากการวิจัยพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวักค้างมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ ในเรื่องของ อสม.มีความพึงพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความยินดี ($X = ๔.๑๗$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบวักค้างมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก มีความพึงพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งการดูแลสุขภาพเบื้องต้นเป็นหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการแนะนำทางด้านสุขภาพให้กับประชาชน จึงถือได้ว่างานด้านการบริการสาธารณสุขนี้เป็นงานหลักของอาสาสมัครสาธารณสุขที่จะต้องพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์ธรรมาภ สุภโท (จำปาเทศ)^๑ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ด้านฉันทะ ความพอใจและความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่พบว่าหากบุคลากรไม่มีความรักความพอใจในงานที่ทำแล้วก็ยากที่จะให้งานที่ทำนั้นประสบผลสำเร็จได้ และยังมีแรงจูงใจอีกหลายอย่างในการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายได้ ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชมมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย รักที่จะปฏิบัติและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้งานที่ได้รับมีประสิทธิผล และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมด้านฉันทะนั้นนั้นต้องมีความพึงพอใจในงานที่

^๑ พระครูสังฆรักษ์ธรรมาภ สุภโท (จำปาเทศ), “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖.

ทำ ทำงานด้วยจิตอาสาพร้อมที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จากการให้การช่วยเหลือนั้นๆ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความชื่นชอบในงานการให้บริการ เป็นการทำงานแล้วมีความสุขและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอยู่เสมอ

๒. จากการวิจัยพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกล้างมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิริยะ ในเรื่องของ อสม.มีความภาคภูมิใจในหน้าที่ที่ทำให้แก่ผู้รับบริการด้วยความขยัน ($X = 4.08$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบวกล้างมีความพยายามในการให้บริการทางด้านสุขภาพแก่คนในชุมชนอย่างเต็มที่และเต็มใจที่จะให้บริการ มีความเสียสละทั้งกำลังกายและเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านสุขภาพเบื้องต้นแก่คนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นความสำคัญที่การทำงานต้องมีความพยายามอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการให้บริการทางด้านสุขภาพจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจและเชื่อมั่นในการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเอกพันธ์ อธิภูโท (วิมานทอง)**^๒ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรสำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีระดับการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านวิริยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บุคลากรมีการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านวิริยะ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ และหากมีงานที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกินเวลาราชการ ท่านยินดีอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ ซึ่งนับได้เป็นการยืนยันซึ่งกันและกันในแง่ของความวิริยะในการทำงานที่ถึงแม้ว่าจะล่วงเลยเวลาในการทำงานไปแล้วก็ตามก็ยังคงมีการทำงานต่อไปจนกว่างานจะแล้วเสร็จ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมด้านวิริยะเป็นการทำงานด้วยความเพียรพยายามในการทำงานอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ มีความทุ่มเทเสียสละในการทำงานอย่างแท้จริง มีความเพียร มุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อชุมชนอย่างไม่ขาดตกบกพร่องต่อหน้าที่ มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ ไม่ย่อท้อกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามา

๓. จากการวิจัยพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวกล้างมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านจิตตะ ในเรื่องของ อสม.มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่โดยตั้งใจทำงานด้วยจิตอาสา ($X = 4.17$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบวกล้างได้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน

^๒ พระเอกพันธ์ อธิภูโท (วิมานทอง), “การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรสำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖.

ใดๆ แม้ในปัจจุบันรัฐได้จัดสรรค่าตอบแทนให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขแล้วก็ตาม แต่อาสาสมัครสาธารณสุขก็ยังปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ สังเกตได้จากความเอาใจใส่ในงานที่ทำหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายซึ่งการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่นั้นเกิดขึ้นมาจากความตั้งใจที่จะทำงานอย่างแท้จริง ตั้งใจทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลอันเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของทุกคน คือการมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ซึ่งหากอาสาสมัครสาธารณสุขตั้งใจทำงานด้วยความมุ่งมั่นตามปณิธานด้านสุขภาพที่ดีแล้วนั้น ย่อมก่อให้เกิดการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีขึ้นกับทุกคนได้เป็นอย่างดี และการทำงานด้วยความตั้งใจจริงนั้นเป็นการทำงานที่มีความรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จินตนา กวานดา**^๓ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า ข้อคำถามที่มีระดับสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากอันดับแรกคือ ความขยันหมั่นเพียรตั้งใจทำงานให้สำเร็จโดยไม่ย่อท้อกับปัญหา และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านจิตตะเป็นความตั้งใจในการทำงาน ทำงานด้วยความตั้งใจอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ เอาใจใส่จดจ่อต่องานที่ทำด้วยความตั้งใจจริง รวมทั้งหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้ ดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพของคนในชุมชนดุจดังเป็นญาติของตนเอง

๔. จากการวิจัยพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวบก้างมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิมังสา ในเรื่องของ อสม.รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการตลอดเวลา ($X = ๔.๐๕$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขในตำบลบวบก้างมีการพิจารณาไตร่ตรองการทำงานเป็นอย่างดี ซึ่งการพิจารณาไตร่ตรองการทำงานในขั้นตอนต่าง ๆ นั้น เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งของการทำงานเพื่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ซึ่งสิ่งที่จะทำให้การพิจารณาไตร่ตรองการทำงานมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรองเพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสังฆรักษ์ธณภพ สุภโท (จำปาเทศ)**^๔ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรได้นำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานครั้งที่ผ่านมา

^๓ จินตนา กวานดา, “แนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร), ๒๕๕๑.

^๔ พระครูสังฆรักษ์ธณภพ สุภโท (จำปาเทศ), “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖.

เป็นเกณฑ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานครั้งต่อไป มีการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกเพื่อแก้ไขจุดอ่อนรักษาจุดแข็งหลักเลี่ยงสิ่งทีอาจเป็นภัยอีกด้าน เพื่อให้งานในหน้าที่เป็นไปด้วยความราบรื่นประสบผลสำเร็จ มีการพิจารณาไตร่ตรองงานอย่างรอบคอบเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิมังสา เป็นการไตร่ตรองและวิเคราะห์การทำงานอยู่เสมอ สามารถใช้ปัญญาในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานแล้วสามารถคิดหาวิธีในการแก้ไขปัญหาได้ ใช้วิจารณ์ญาณในการไตร่ตรองการทำงานให้เป็นไปตามขั้นตอนหรือแผนการปฏิบัติงาน รวมถึงการพิจารณาสิ่งไหนควรหรือไม่ในการทำงาน

๕. จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าช่วงอายุของประชาชนที่ได้รับการบริการจากการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ที่ต่างกันและความรู้สึกนึกคิดต่อการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุนั้นเป็นตัวกำหนดสภาพความคิดของแต่ละบุคคล ที่ถึงแม้ว่าการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขนั้นจะขึ้นอยู่กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นส่วนใหญ่ แต่บางกิจกรรมก็เป็นอำนาจของอาสาสมัครสาธารณสุขเองที่จะต้องตัดสินใจต่าง ๆ ทำให้บางครั้งความคิดเห็นในเรื่องของการทำงานอาจมีความแตกต่างกันไป และอายุอาจมีผลต่อประสบการณ์ในการทำงานด้วย เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีอายุมากอาจมีประสบการณ์ในการทำงานที่มากตามไปด้วย ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ จึงอาจส่งผลให้การทำงานไม่สอดคล้องกันกับอาสาสมัครที่มีอายุน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรฤทัย บุญคงชล**^๕ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานะในครอบครัว อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีสถานะในครอบครัว อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

^๕วรฤทัย บุญคงชล, “ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖.

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทางการวิจัยดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการส่งเสริมการเสริมสร้างความพึงพอใจในงานด้านอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรักในหน้าที่การให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานแก่ประชาชนในชุมชน

๒) ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้วยความทุ่มเทอย่างเต็มที่ให้กับการปฏิบัติงาน เสริมสร้างการทำงานที่มุ่งมั่นเพื่อภารกิจในการดูแล ป้องกันด้านสุขภาพให้กับคนในชุมชนอย่างเข้มแข็ง

๓) ควรมีการฝึกอบรมทางด้านจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อสร้างจิตอาสาในการให้บริการสาธารณสุขพื้นฐานให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านอย่างจริงจัง

๔) ควรเน้นวิธีการตรวจสอบการทำงานให้มากขึ้น ในกรณีที่อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านต้องมีความรับผิดชอบในกิจกรรมรณรงค์ด้านสุขภาพต่าง ๆ เพียงลำพังโดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความเอาใจใส่และความรับผิดชอบ รวมถึงการวิเคราะห์ถึงการทำงานในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ควรเสริมสร้างสุขภาวะแบบองค์รวมให้เกิดขึ้นกับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านทุกคน เพื่อสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนนำไปปฏิบัติตามได้

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) อาสาสมัครสาธารณสุขควรมีความรักในงานที่ทำอย่างแท้จริง เพราะการทำงานในด้านนี้เป็นการทำงานด้วยจิตอาสาที่ได้รับค่าตอบแทนน้อย ซึ่งหากไม่มีใจรักอย่างแท้จริงแล้วนั้นอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานได้

๒) อาสาสมัครสาธารณสุขควรมีความภาคภูมิใจในการทำงานให้มากยิ่งขึ้น ควรตระหนักอยู่เสมอว่าการทำงานบริการด้านสุขภาพนี้เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดีให้กับคนในชุมชนได้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ มีคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัยที่ดีอย่างยั่งยืน

๓) อาสาสมัครสาธารณสุขควรตั้งใจทำงานอย่างแท้จริง เอาใจใส่การทำงานอย่างเต็มที่ และมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสร้างคุณภาพในการทำงานที่ดีและมีประสิทธิภาพ

๔) อาสาสมัครสาธารณสุขควรมีการพิจารณาไตร่ตรองการทำงานอยู่เสมอในทุกขั้นตอน ใช้ปัญญาในการพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน อันจะทำให้การทำงานเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุข

๒) ควรมีการศึกษาในปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลหรือมีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขต่อไปในอนาคต

๓) ควรศึกษาถึงการพัฒนานองค์ความรู้ด้านสุขภาพแบบองค์รวมของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขมีแนวทางในการนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมการจัดการด้านสุขภาพของประชาชนในชุมชน